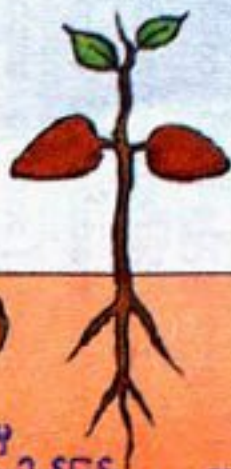

မပွေယော = မပွေယ = မပွေညီး = ကျေးလူဖြူခြင်း၊ အကျိုးဖြူခြင်း

(၁) မဖြစ်ပေါ်သေးသည်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း

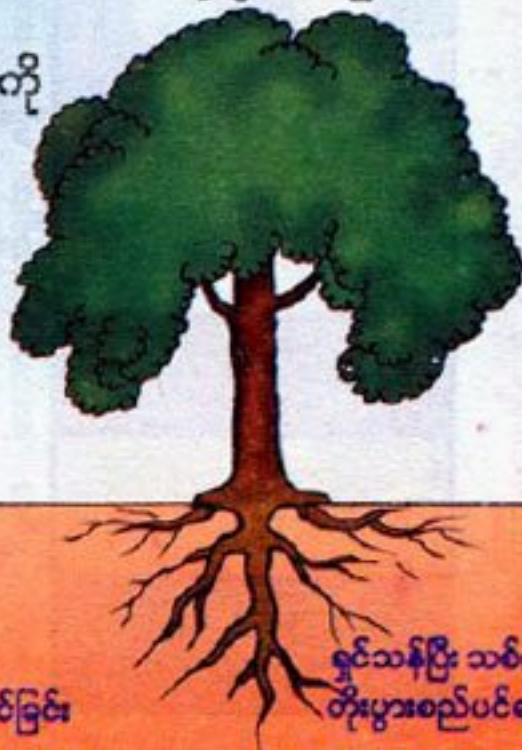
သစ်စေ့မှ သစ်ပင်ပေါက်ခြင်း

(၂) ဖြစ်ပေါ်ပြီးသည်ကို တည်နေစေခြင်း

ဆက်လက်ရှင်သန်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း

(၃) တည်နေသည်ကို တိုးပွားစေခြင်း

ရှင်သန်ပြီး သစ်ပင်ကို တိုးပွားစည်ပင်စေခြင်း

၀။ မောဇ္ဇမုပ္ဖမောဇ - ဟိတ်(၆)ပါးကြောင့်ဆိုင်ရာ အကျိုးပေးခြင်း

(ရေသောက်မြစ်နှင့်တူ၏။)

လောဘ ဝေါသ မောဟ ဟိတ်(၃)ပါး၏အကျိုး
ကောဇ္ဇမုပ္ဖာ ဝိစာရမည်။

အဝေါသဟိတ်
ခေတ်ထန် မကြမ်းတမ်းခြင်း၊
အမှတ်မရှိခြင်း

အလောဘဟိတ်
- လောကီအာရုံ
ကာမဂုဏ်တို့၌
တက်မက်ခြင်းမရှိ

လောဘ   ဝေါသ   မောဟ

ဟိတ်(၆)ပါး

အလောဘ အဝေါသ အမောဟ ဟိတ်(၃)ပါး၏
အကျိုးကောဇ္ဇမုပ္ဖာသို့ သန့်စင်၊ သန့်မာကြီးထွားပြီး ဝိမာဏလာ
ပါမည်။

အမောဟဟိတ် -

မတွေ့ဝေမြင်း၊
မှားယွင်းစသာ
အယူဝါဒကိုဝယ်ခြင်း၊
မှန်သောတရားကို
လက်ကိုင်ထားခြင်း

အလောဘ   အဝေါသ   အမောဟ

၂။ အာရုံ(၆)ပါးအပေါ်မှီ၍ ဖြစ်ရခြင်း = အာရုံ(၆)ပါးအပေါ်မှီ၍ ဖြစ်ရခြင်း
 (တောင်ငွေ၊ ကြိုးတန်းနှင့်တူ၏။)

- အာရုံ(၆)ပါး
- ၁။ အဆင်း (ရူပါရုံ)
  - ၂။ အသံ (သဒ္ဒါရုံ)
  - ၃။ အနံ့ (ဂန္ဓာရုံ)
  - ၄။ အရသာ (ရသာရုံ)
  - ၅။ အထိအတွေ့ (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ)
  - ၆။ စိတ်ခံစားမှု (ဓမ္မာရုံ)

စိတ်၊ စေတသိတ်တို့မှာလည်း အာရုံ(၆)ပါးကို မှီပြီးမှကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ အကျိုးစိတ်၊ အကြောင်းအကျိုး လွတ်စိတ် တို့ဖြစ်ပေါ်ရသည်။

မသန်မစွမ်း မမြင်ရသူတို့မှာ ကြိုးတန်း၊ တောင်ငွေတို့ ကိုသာ အမှီပြုပြီး သွားလာလှုပ်ရှားရသည်။

၃။ အဓိပတိပစ္စယော = ထိပ်ဆုံး၊ အမြင့်ဆုံးက ဦးဆောင်ခြင်း

(အကြီးဆုံးခေါင်းဆောင်ချုပ်နှင့် တူ၏။)

၁။ ဆန္ဒာဓိပတိ =
အလိုဆန္ဒအလွန်ပြင်းပြခြင်း

၂။ ဝီရိယဓိပတိ =
လုံ့လစိုက်ထုတ်မှု
ကြီးမားခြင်း

၃။ စိတ္တာဓိပတိ =
စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်လွန်းခြင်း

၄။ ဝိမံသာဓိပတိ =
အသိဉာဏ်ပညာ
ထက်မြက်
အားကောင်းခြင်း

ပြိုင်ဘက်မရှိ စကြာမင်းတောက်မှာ
လက်တောက်ခံမင်းများ
ပြားပြားဝပ်နေရသလို
အဓိပတိစိတ်တစ်ခုကသာ ခေါင်တပ်ပြီ
ဆိုလျှင် ကျန်စိတ်(၃)မျိုးသည်
နောက်လိုက်ဖြစ်သွားကြရသည်။

၄။ အန္တရာဗန္ဓုပေသာ = တစ်ဆက်တည်းအကြားမရှိဖြစ်ပေါ်ခြင်း

(စကြာမင်းနတ်ရွာစံပြီးတစ်ပြိုင်နက်သားကြီးသည်
ဘုရင်ဖြစ်လာသည်နှင့်တူ၏။)

နိယာမ(အမြဲတမ်းရှိသည့်)တရား(၅)ပါး

- ၁။ စိတ္တနိယာမ
- ၂။ ဥတုနိယာမ
- ၃။ ဗီဇနိယာမ
- ၄။ ကမ္မနိယာမ
- ၅။ ဓမ္မနိယာမ

တို့သည် ဘယ်ဖန်တီးရှင်မှ တားဆီးဖို့၊
ဖန်ဆင်းဖို့ မရနိုင်ဘဲ နိယာမတရားအတိုင်း
အကြောင်းအကျိုးတစ်ဆက်တည်းဖြစ်ရသည်။
သားကြီးဘုရင်ဖြစ်လာဖို့ စကြာမင်းကြီး
သေပေးရသလို စိတ်အစဉ်တွေ
နောက်ကဆက်တိုက်ဖြစ်ဖို့

၅။ **လမန္တရမဂ္ဂဗေဒါ** = ကောင်းစွာတစ်ဆက်တည်းအတားအဆီးမရှိ
(ကြောမင်းတောထွက်ရာ သားကြီးဘုရင်ဖြစ်သည်နှင့်တူ၏။)

ကြောဝတေးမင်းသည်
အရညဝါသီတောရပ်မှီသော
အခါ သားကြီးရတနာမှာ
တစ်ဆက်တည်း
အကြားမရှိ
ကောင်းစွာ
ဘုရင်ဖြစ်သကဲ့သို့
စိတ်များ
ဆက်ကာဆက်ကာ
(တစ်စိတ်တည်း
ထင်ရလောက်အောင်)
ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၆။ သဗ္ဗာဓကဗဒ္ဓဗေသာ = တစ်ပြိုင်နက်တည်းအတူတကွဖြစ်ပေါ်ခြင်း

(မီးထွန်းလိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မီးရောင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်တူ၏။)

မီးနှင့် မီးရောင်
မည်သည်ကအရင်ဖြစ်ခြင်းမရှိ။
မီးနှင့်အလင်းရောင်
အတူတကွကျေးဇူးပြုသလို

နာမ်ခန္ဓာလေးပါး
(ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ)
တို့သည်အတူတကွတစ်ပြိုင်နက်တည်း
ကျေးဇူးပြုကြသည်။

၇။ အညမညမစ္စဗေဇာ = အချင်းချင်းအပြန်အလှန်မို့ရခြင်း

(သုံးချောင်းထောက် ခွေးခြေခုံနှင့်တူ၏။)

ခွေးခြေခုံမှာ
ခြေ(၂)ချောင်းတည်းဆိုလျှင်
ယိုင်လဲသွားမည်။
နောက်တစ်ချောင်းက
ထောက်ထားမှသာ
ခိုင်မြဲစေသည်။
နောက်တစ်ချောင်းကိုလည်း
ယခင်နှစ်ချောင်းက
ပြန်ပြီးထောက်ကန်
ထားသည်။

ထိုကဲ့သို့ပင်
ရုပ်တရား၊
နာမ်တရား
တို့သည်လည်း
အချင်းချင်း
အပြန်အလှန်
အမို့သဟဲ
ထောက်ကန်ပြီး၊
ကျေးဇူးပြုကြသည်။

၈။ နိဿယပစ္စယော = နောက်မှသည် အရင်ဖြစ်နှင့်သူတို့မှီရခြင်း

(သစ်ပင်ကမြေကြီးကို မှီခိုရပ်တည်ရသည်နှင့်တူ၏။)

သစ်ပင်တစ်ပင်စိုက်ပျိုးဖို့
မြေကြီးကအရင်ရှိနှင့်ရသည်။
သစ်ပင်ကနောက်မှလိုက်ပြီး
မြေကြီးကိုအမှီပြုပြီးပေါက်ရသလိုပဲ

ဒုစရိုက်မှု သုစရိုက်မှုတို့မှာလည်း
ရှေးရှေးကအကြောင်းတရားတွေပေါ်မှာ
နောက်အကျိုးတရားတွေက
မှီပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်ရသည်။

၉။ ဥပနိသေယမဂ္ဂဗေဒ = အားကောင်းသောအကြောင်းကဏ္ဍကျိုးပြုခြင်း

(မိုးရွာချခြင်းနှင့်တူ၏။)

မြေကြီးပေါ်မှာပေါက်ရသည့်
သစ်ဝင်ကို
မိုးရွာချပေးခြင်းဖြင့်
စိမ်းလန်းစိုပြေစေသည်။

သဒ္ဓါတရားကိုအမှီပြုပြီး
ဥပုသ်၊ သီလ၊ သမထ၊
အာဝနာ၊ ဝိပဿနာတွေမှ
တစ်ဆင့် မဂ်တရား၊
အဘိညာဉ်တရား၊
သမာပတ်ဝင်စားမှု
စသည်တို့ကို
ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။

၁၀။ ဗုဒ္ဓရေအာဇာနည်ပစ္စယော = ရှေ့ကသည် နောက်မှကို တိုးပွားစေခြင်း
 (ရှေ့မှရှိနှင့်သည့်နေ့လနှင့်တူ၏။)

မိဘတွေက
 သားသမီးတွေထက်
 အရင်ဖြစ်နှင့်ရ၏။

ကမ္ဘာဦးလူသားတွေထက်
 နေ့လတို့သည်
 အရင်ဖြစ်ပြီးမှ
 သတ္တဝါများကို
 အကျိုးပြုသည်။

အာရုံမျိုးစုံတို့သည် မိမိအကျိုးပြုလှော်
 စေရားတွေ၏ အရင်ဖြစ်နှင့်ရသည်။

၀၀။ မဏ္ဍိကဝေဓမ္မသမ္ဘာ - အရင်ဖြစ်မှတ်သည်တို့နောက်မှဖြစ်ရမည်က
 ထောက်ပံ့ခြင်း (လင်းတပေါက်စလေးများနှင့်တူ၏။)

လင်းတပေါက်ကလေးများ
 ပေါက်ခါစမှာ
 လင်းတဖိုမတို့သည်
 သူတို့အတွက်သာ
 အစာရှာစားကြ
 သည်။ ကလေး
 တွေအတွက်လုံးဝ
 မကူညီပေ။ ကလေး
 တွေက- မိဘပြန်လာ
 လျှင် စားရန်
 စားရန်နှင့်
 မျှော်လင့်ချက်ဖြင့်
 အသက်ရှင်နေရ
 သည်။ သို့သော်
 လင်းတမိဘများ
 မအားရစားသန့်ဖြစ်နေ၏။

သူတို့လေးတွေ
 ကိုယ်တိုင်စားနိုင်မှသာ
 အားရလေ၏။
 ကိုအတွက်
 မိဘအားထက်သန်မှတော့
 ဖြစ်နေလျှင် ရှစ်နေ့
 လန်းဆန်းနေရသည်။
 မိဘအားထက်သန်လျှင်
 ရှစ်နေ့လည်း
 ကျသွား၏။

၁၂။ အာသေဝဓမ္မဗုဒ္ဓဗေဒာ = အဖန်တလဲလဲမှီဝဲပြီးမှကျေးဇူးပြုခြင်း
(အရောင်တင်ဆီအထပ်ထပ်တင်ရင်း အရောင်တက်လာခြင်းနှင့်တူ၏။)

ရှေးရှေးကသင်ယူတတ်မြောက်ထားခဲ့သည့်စာပေကျမ်းဂန်တွေသည်
နောက်နောင်မှသင်ယူရသည့်ကျမ်းစာတို့ကိုထောက်ပံ့စေပြီး အခြေခံရစေပါသည်။

ယခင်ကကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် တရားတွေသည်နောက်မှပြုသည့် ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်
တရားတို့ကိုကျေးဇူးပြုနိုင်ပေသည်။

၁၃။ **ကမ္မဗဂ္ဂဗေသာ** = စိရင်ခြင်း၊ မျိုးစေ့ဖြစ်ခြင်း
 (မျိုးစေ့မှ သစ်ပင်များပေါက်ခြင်းနှင့်တူ၏။)

အစေ့၊ အညွန့်၊ အခက်၊
 ပင်စည်၊ အမြစ် စသည့်
 မျိုးစေ့များမှ ရေမြေတို့၏
 ထောက်ပံ့မှုဖြင့် သစ်ပင်များ
 ပေါက်လာကြရသကဲ့သို့

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်
 ကံမျိုးစေ့တို့ကြောင့်
 နိဗ္ဗာန်မရမချင်း
 အဝဆက်ဆက်မှာ
 ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး
 ပေးကြသည်။

၁၄။ ဝိပိကမဂ္ဂဓမ္မာ - အကျိုးရလဒ်ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း

(အေးချမ်းသည့်လေပြေလေညှင်းနှင့်တူ၏။)

ပြာလဲ့လဲ့ကောင်းကင်ပြင်မှ
လေပြေလေညှင်းလေနေအေး
တိုက်ခတ်နေစဉ်
ဆစ်ပင်ရိပ်အောက်မှာ
ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာစွာ
ခိုနားနေရသကဲ့သို့

ကုသိုလ်ကံကြောင့်ကုသိုလ်အကျိုးကို
ခံစားရမည်။

ညွှန်းသောတုံ၊
နတ်စည်းစိမ်တို့လည်း
ခံစားရမည်။
အကုသိုလ်ကံပြုခဲ့မိပါက
အကုသိုလ်အကျိုးနှင့်

၀၅။ အာဟာရဗုဒ္ဓဗေဒ - ထောက်ကန်ခိုင်ခံ့ခြင်း

(အိမ်ကြီးကိုထောက်ကန်ထားသည့်ကျားနှင့်တူ၏။)

ထောက်ကန်ထားသည့်
ကျား(ထောက်)တွေသာ
မရှိဘူးဆိုရင်
လေဒဏ်မိုးဒဏ်ကြောင့်
တချိန်ချိန်မှာပြိုလဲသွားနိုင်သည်။
ထိုကဲ့သို့ပင် သတ္တဝါတွေမှာ
ရှုပ်အာဟာရ၊ နာမ်အာဟာရ သာ
မရရှိနိုင်လျှင်
အသက် ဆက်လက်
ရှင်သန်နိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

၁၆။ **ဣန္ဒြေ့ယမဗ္ဗဇော** = **ကဏ္ဍတစ်ခုကိုအုပ်စိုးခြင်း**
 (**ဌာနတစ်ခုကို အုပ်ချုပ်ရသည့်ဝန်ကြီးနှင့်တူ၏။**)

ဣန္ဒြေ့အုပ်စိုးမှုသည်
 အဓိပတိအုပ်စိုးမှုလောက်မကြီးပါ။
 ပညာရေးဝန်ကြီး၊
 သာသနာရေးဝန်ကြီး
 စသည်တို့သည်
 မိမိဌာနကိုမိမိအပိုင်
 အစိုးရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့
 စက္ခုကြွေ၊ သောတိ ကြွေ
 . . . စသည်ဖြင့်
 ဣန္ဒြေ့(၂၂)ပါးတို့သည်
 သူ့နေရာနှင့်သူ
 အပြည့်အဝတာဝန်ယူရသည်။

၁၇။ ဈာန်ပစ္စယော = စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုနေခြင်း

(အပေါ်စီးမှကြည့်ရသူနှင့်တူ၏။)

တောင်ထိပ်ပေါ်ကနေ တောင်အောက်မြင်ကွင်းကို မြင်
ကွင်းကျယ်ကျယ်မြင်ရ၏။ အမြင့်ရောက်လေ အမြင်ကျယ်လေ
ဖြစ်၏။ ယခုခေတ်မှန်ပြောင်းပြင်ကြည့်ရသလို အနီးကပ်အသေး
စိတ်မြင်ရ၏။

ဈာန်ငါးပါး။ ကုသိုလ်ဈာန်
သည်တို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက်
အာရုံပြုလျှင်
အမြင်မှန်တွေ့ရလာမည်။
အမြင်ကျယ်လာမည်။
နောက်ဆုံးနိဗ္ဗာန်ထိ
ဦးတည်သွား
နိုင်သည်။

၁၀။ မဂ္ဂဗုဒ္ဓဗေသာ = လမ်းမှန်ပို့ပေးခြင်း

ကောင်းသည့်နေရာကို
ပို့မည့်လမ်းမှန်ရှိသလို
မကောင်းသည့်
နေရာကိုရောက်မည့်
လမ်းမှားလည်းရှိ၏။

ကောင်းသည့်လမ်းက
မဂ္ဂင်ရှစ်မျိုးရှိသည်။
သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂလမ်းမှန်ပေါ်မှာ
လျှောက်လှမ်းသူသာလျှင်
ချမ်းသာစစ်ချမ်းသာမှန် နိဗ္ဗာန်ကို
ရောက်နိုင်မှာဖြစ်သည်။

၁၉။ လေ့လာမှုအဖွဲ့အစည်း - အတူတူလျှင်ပြီးပေါင်းစပ်သတ္တိပြုခြင်း
 (၄-မျိုးပေါင်းထားသည့် စတုမဂ္ဂနှင့်တူ၏။)

နှမ်းဆီ၊ ထောပတ်၊
 ပျားရည်၊ သကာရည် တို့ကို
 သမနေအောင်ရောစပ်ထား
 သောကြောင့် ရသာတစ်မျိုးစီ၏
 သတ္တိများပျောက်သွားကာ
 ရသာ(၄)မျိုးလုံးယှဉ်လျက်
 ခံစားရသည်။

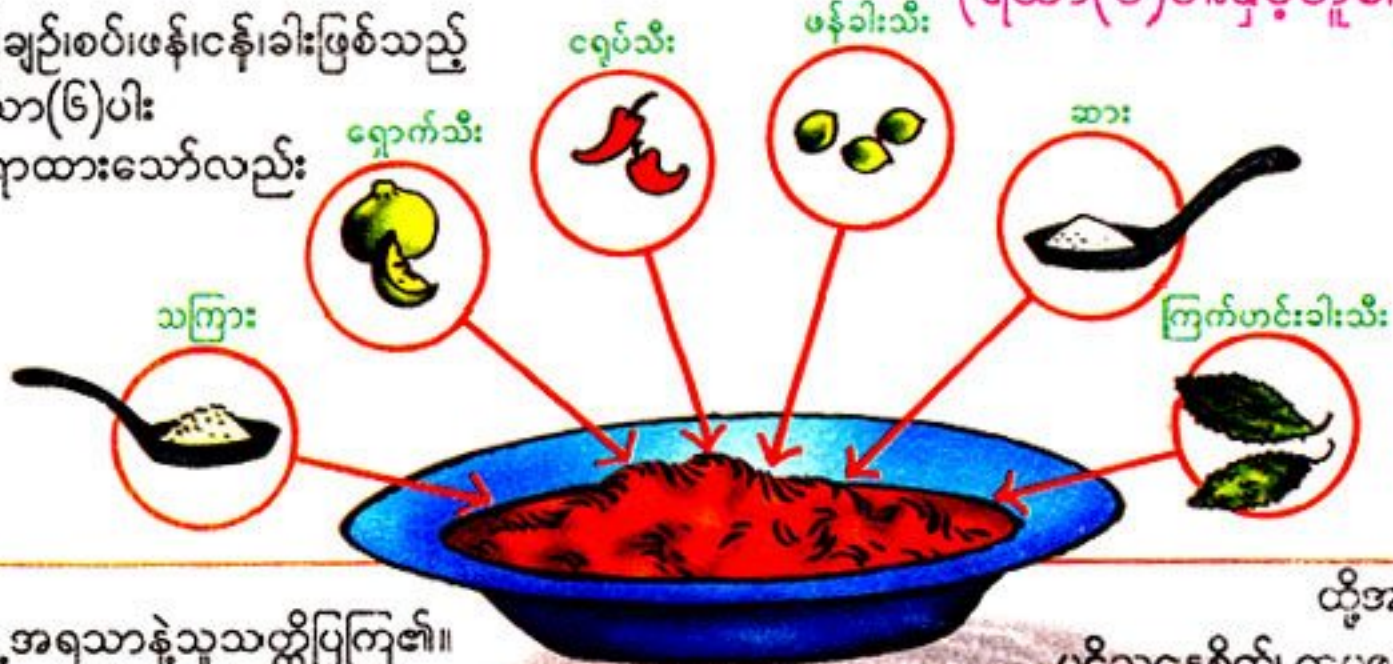

ထို့အတူ စိတ်၊ ဖဿ၊
 ဝေဒနာ၊ သညာ စသည့်
 စေတသိက်တွေသည်
 အာရုံတစ်ခုကိုခံစားလျှင်
 တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြစ်ကြသည်။
 တစ်ခုစီခွဲခြား၍ မရနိုင်အောင်
 နှီးနှောနေကြသည်။

၂၀။ ဝိပဿနာပစ္စည်းများ - ရောနှောထောင့်လည်းမယှဉ်ထဲသတ္တိပြခြင်း

(ရသာ(၆)ပါးနှင့်တူ၏။)

ချို၊ချဉ်၊စပ်၊ဖန်၊ငန့်၊ခါးဖြစ်သည့်
ရသာ(၆)ပါး
ရောထားထောင့်လည်း

သူ့အရသာနဲ့သူ့သတ္တိပြကြ၏။
ရသာ(၆)ပါးကွဲပြားနေကြ၏။

ထို့အတူ
ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ကမ္မဇရုပ်၊
ကလာပ်သုံးစည်း စသည့်တရားတွေသည်
သူ့သတ္တိနှင့်သူ့သတ္တိပြကြ၏။

၂၁။ အတ္ထိမဂ္ဂဗေဒာ =

မြင့်မားသည့်တောင်ကြီးတွေကြောင့်
သစ်တောစိမ်းလန်းစိုပြေရသည်။
အစာအာဟာရတွေပြည့်ဝ
နေခြင်းသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို
အကျိုးပြုစေသလို

ထင်ရှားစွာရှိ၍ ကျေးဇူးပြုခြင်း (မြင့်မားသည့်တောင်ကြီးနှင့်တူ၏။)

ဆမာဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊
ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ အာဟာရတ္ထိ၊
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိငါးပါးစသည့်
ပစ္စည်းတရားတို့ရှိနေသည့်အတွက်
အကြောင်းအကျိုးကျေးဇူး
ပြုကြသည်။

၂၂။ နတ္ထိပစ္စယော =

ဆီမီးအလင်းရောင်
ငြိမ်းသွားခါမှ
အမှောင်က
လွှမ်းမိုးသွားသကဲ့သို့

မရိုမှကျေးဇူးပြုခြင်း

(ဆီမီးငြိမ်းသွား၍
မှောင်ကျသွားသည်နှင့်တူ၏။)

ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်ဆိုသည့်
ခဏငယ်သုံးချက်လုံးဝမရိုမှ
နတ္ထိပစ္စည်းက
ကျေးဇူးပြုစေသည်။

၂၃။ ဝိကောဗဠုပေသာ = ကင်းမဲ့ချုပ်ပျောက်သွားခြင်း
 (နေရောင်ပျောက်ပြီး လရောင် ရောက်လာခြင်းနှင့် တူ၏။)

နေရောင်ကွယ်မှ လရောင်လင်းနိုင်သကဲ့သို့
 ရှေးစိတ်၊ စေတသိက်တွေ
 ကင်းမဲ့ချုပ်ပျောက်ကွယ်သွားမှသာ
 နောက်စိတ်စေတသိက်တွေ
 ရောက်လာနိုင်သည်။

၂၄။ အဝိကတမဗ္ဗဗေဇာ = ကင်းပျောက်မသွားခြင်း

(မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးမှာရှိကြသည့် ရေသတ္တဝါများနှင့်တူ၏။)

ပင်လယ်သတ္တဝါတို့မှာ မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးကိုမှီခိုနေရမှုကြောင့် ပီတိသောမနဿတွေ တိုးပွား
နေရသော်လည်း သတ္တဝါတို့ကိုဖမ်းဆီးသွားလျှင် သမုဒ္ဒရာရေက ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့ပေ။

ထို့တူစွာပါး၊ ဌ၊ အင် ဂဏထေသုံးချက်တို့
ချုပ်ခါနီးထိကျေးဇူးပြုနိုင်ကြောင်း... စသည်တို့ကို
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့စွာတုရားက
သိမြင်ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။